
Antopäivä: 24.5.2021	Voimaantulopäivä: 1.9.2021	Voimassa: Toistaiseksi
-------------------------	-------------------------------	---------------------------

Säädösperusta:
Laki liikenteen palveluista (320/2017) 15 a §

Täytäntöönpantava EU-lainsäädäntö:

Muutostiedot:

Määräys taksiliikenteessä käytettävästä muusta laitteesta tai järjestelmästä

Sisällys

1	Yleistä	2
1.1	Määräyksen tarkoitus	2
1.2	Soveltamisala	2
2	Määritelmät	2
3	Muuta laitetta tai järjestelmää koskevat tekniset vaatimukset	3
3.1	Kerättävien tietojen rakennetta koskevat vaatimukset	3
3.1.1	Taksiyrittäjää yksilöivät tiedot	3
3.1.2	Taksiajoneuvoa yksilöivät tiedot	3
3.1.3	Ajon suorittaneen kuljettajan yksilöivät tiedot	3
3.1.4	Tiedot matkan ajankohdasta ja kestosta	3
3.1.5	Tiedot matkan pituudesta	4
3.1.6	Tiedot matkan hinnasta ja maksutavasta	4
3.2	Taksimatkasta kerätyn tiedon säilyttämistä koskevat vaatimukset	4
3.2.1	Muuttumaton tietosisältö	4
3.2.2	Tiedon siirtäminen kolmannelle osapuolelle	5
3.2.3	Raportointi- ja tiedonhakuominaisuudet	5
3.2.4	Tietojen selväkielisyys ja tulostettavuus	5
3.2.5	Tiedon korjaaminen	5
3.2.6	Tietojen säilyttäminen	5
3.2.7	Muut velvoitteet	6

1 Yleistä

1.1 Määräyksen tarkoitus

Liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 15 a §:n mukaisesti taksiliikenteessä on käytettävä taksamittaria tai muuta laitetta tai järjestelmää. Tällä määräyksellä Liikenne- ja viestintävirasto antaa liikenteen palveluista annetun lain 15 a §:ssä tarkoitetut tekniset määräykset taksiliikenteessä käytettävästä muusta laitteesta tai järjestelmästä, jolla kerätään sähköisesti koneluettavassa rakenteisessa muodossa tiedot taksimatkasta.

Määräyksellä yhtenäistetään ja selkeytetään taksamittarin asemasta käytettävän muun laitteen tai järjestelmän tai niiden yhdistelmän muodostamaa tietojärjestelmää, johon sisältyy laitteen sisältämä sovellus tai muu laite, joka todentaa jokaisen taksimatkan ajankohdan, kuljetun matkan pituuden ja siihen käytetyn ajan, sekä tallentaa yksilöiviä tietoja taksiyrittäjästä, ajoneuvosta ja kuljettajasta sekä matkan hinta- ja maksutapatiedot. Määräys sisältää liikenteen palveluista annetun lain 15 a §:ssä tarkoitetut tekniset vaatimukset kerättyjen tietojen käsittelystä ja säilyttämisestä.

1.2 Soveltamisala

Tätä määräystä sovelletaan luvanvaraisessa taksiliikenteessä käytettävään muuhun laitteeseen tai järjestelmään, jolla kerätään liikenteen palveluista annetun lain 15 a §:ssä tarkoitetut tiedot taksimatkasta. Muuta laitetta ja järjestelmää voidaan käyttää taksamittarin asemasta silloin, kun taksimatkan hinta ei määräydy matkan pituuden tai siihen käytetyn ajan perusteella, vaan taksimatkasta peritään etukäteen sovittu kiinteä hinta.

Määräystä ei sovelleta mittauslaitelain (707/2011) mukaisella taksamittarilla taksimatkasta kerättäviin tietoihin.

2 Määritelmät

Tässä määräyksessä tarkoitetaan:

1. *Audit traililla* aukotonta kirjausketjua, joka tekee mahdolliseksi osoittaa tässä määräyksessä kerättyjen ja rekisteröityjen tietojen täsmällisyys, oikeellisuus ja täydellisyys.
2. *Tietomallilla* tässä määräyksessä tarkoitettujen taksimatkasta kerättävien koneluettavassa rakenteisessa muodossa olevien tietojen rakennetta ja tietosisällön keskinäisiä riippuvuussuhteita.
3. *Validoinnilla* prosessia, jolla tarkistetaan muun laitteen tai järjestelmän tuottaman tietosisällön virheettömyys.
4. *Tiedon saatavuudella* muuhun laitteeseen tai järjestelmään liittyviä toimenpiteitä, joilla varmistetaan laissa säädettyjen taksimatkasta kerättävien tietojen saatavuus ja käytettävyys jälkikäteisen valvontaa varten.
5. *Tiedon eheydellä* toimenpiteitä, joilla varmistetaan tiedon muuttumattomuus, tai toimenpiteitä, joilla tiedon muuttuminen voidaan havaita ja todentaa.

6. *Tiedon jäljitettävyydellä* muuhun laitteeseen tai järjestelmään liittyviä toimenpiteitä, joilla voidaan jälkikäteen aukottomasti selvittää mitä järjestelmässä on tehty, kuka toimenpiteen on tehnyt ja milloin se on tehty.
7. *Tiedon luottamuksellisuudella* toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että tietoa voivat käsitellä vain sellaiset henkilöt ja siinä laajuudessa kuin siihen on määritelty oikeus.

3 Muuta laitetta tai järjestelmää koskevat tekniset vaatimukset

3.1 Kerättävien tietojen rakennetta koskevat vaatimukset

Muun laitteen tai järjestelmän on kerättävä tiedot kaikista taksimatkoista sähköisesti koneluettavassa rakenteisessa muodossa. Tietoja kerätessä ja käsiteltäessä on toteutettava asianmukaiset tietoturvaan liittyvät järjestelyt, joilla varmistetaan kerättävien ja käsiteltävien tietojen luottamuksellisuus, eheys, jäljitettävyys ja saatavuus. Henkilötietoja kerätessä ja käsiteltäessä on otettava huomioon yksityisyyden suojaan liittyvät tarvittavat toimenpiteet, joilla estetään henkilötietojen oikeudeton käsittely.

3.1.1 Taksiryttäjää yksilöivät tiedot

Taksiryttäjän yksilöivä tieto on liikenteen palveluista annetun lain 15 a §:n mukaan raportoitava yksikkö. Taksiryttäjää koskevat tiedot on kerättävä sähköisesti koneluettavassa rakenteisessa muodossa. Matkatapahtuman suorittaneen taksiryttäjän Y-tunnus sisällytetään Matkatapahtuma-tietomalliin.

3.1.2 Taksiajoneuvoa yksilöivät tiedot

Taksimatkan suorittaneen taksiajoneuvon yksilöivä tieto on liikenteen palveluista annetun lain 15 a §:n mukaan raportoitava yksikkö. Taksimatkan suorittavasta ajoneuvosta yksilöivä tieto on kerättävä sähköisesti koneluettavassa rakenteisessa muodossa. Matkatapahtuma-tietomalliin kirjataan taksimatkan suorittavan ajoneuvon rekisteritunnus.

3.1.3 Ajon suorittaneen kuljettajan yksilöivät tiedot

Taksimatkan suorittaneen kuljettajan yksilöivä tieto on liikenteen palveluista annetun lain 15 a §:n mukaan raportoitava yksikkö. Taksimatkan suorittavasta kuljettajasta on kerättävä tieto sähköisesti koneluettavassa rakenteisessa muodossa. Kuljettajaan liittyvä tieto annetaan Matkatapahtuma-tietomallissa. Taksimatkan suorittaneesta kuljettajasta on kirjattava kuljettajan suomalainen henkilötunnus (esimerkiksi ddmmyy-xxxx) tai sen puuttuessa henkilön syntymäaika (ddmmyyyy- muodossa)

3.1.4 Tiedot matkan ajankohdasta ja kestosta

Taksimatka on liikenteen palveluista annetun lain 15 a §:n mukaan raportoitava yksikkö. Taksimatkastasta on kerättävä tiedot sähköisesti koneluettavassa rakenteisessa muodossa.

Matkatapahtuma -tietomalli sisältää taksimatkaan liittyvät tiedot. Kerättävien tietojen yhteentoimivuuden varmistamiseksi tietomalli sisältää käytettävät koodiarvot.

- Tapahtuman koodi (yksilöivä koodi, UUID, JHS 159 ISO OID-yksilöintitunnus)
- Tapahtuman hetki, alkuaika (ddmmyyyy hh:mm)
- Tapahtuman hetki, loppuaika (ddmmyyyy hh:mm)

- Tapahtuman kokonaismatka
(kilometrit, voidaan esittää muodossa: alku km – loppu km)
- Tapahtuman selite selväkielisenä
- Tapahtuman kokonaishinta (euroa)
- Tapahtuman tila koodiarvona
(valmis=00, poistettu=01, korjattu=02, kesken=03)
- Tapahtuman maksutapa koodiarvona
(käteinen=00, maksukortti=01, luottokortti=02, henkilöetuus=03, muu=99)
- Matkatapahtuman suorittaneen taksiryttäjän Y-tunnus
- Matkatapahtuman suorittaneen kuljettajan henkilötunnus (esim. suomi: ddm-myy-xxxx) tai henkilötunnuksen puuttuessa syntymäaika (ddmmyyyy)
- Matkatapahtuman suorittaneen ajoneuvon rekisteritunnus

3.1.5 Tiedot matkan pituudesta

Liikenteen palveluista annetun lain 15 a §:n mukaan taksimatkan pituudesta on kerättävä tiedot sähköisesti koneluettavassa rakenteisessa muodossa. Kappaleessa 3.1.4 esitetty matkatapahtuma -tietomalli sisältää taksimatkaan liittyvät tiedot. Taksimatkan pituutta koskevat tiedot on kerättävä matkatapahtuma-tietomallin mukaisesti.

3.1.6 Tiedot matkan hinnasta ja maksutavasta

Liikenteen palveluista annetun lain 15 a §:n mukaan taksimatkan kokonaishinnasta ja maksutavasta on kerättävä tiedot sähköisesti koneluettavassa rakenteisessa muodossa. Kappaleessa 3.1.4 esitetty matkatapahtuma -tietomalli sisältää taksimatkaan liittyvät tiedot. Tiedot taksimatkan kokonaishinnasta ja maksutavasta on kerättävä matkatapahtuma-tietomallin mukaisesti.

3.2 Taksimatkasta kerätyn tiedon säilyttämistä koskevat vaatimukset

3.2.1 Muuttumaton tietosisältö

Tietojen kerääminen on toteutettava siten, ettei kerättyjä tietoja ole myöhemmin mahdollista muokata. Tiedot on myös suojattava käyttäjähallinnalla/pääsynhallinnalla siten, että kerättäviä tietoja voivat käsitellä vain ne, joilla on oikeus saada pääsy näihin tietoihin, tarkastella kerättyjä tietoja tai valtuudet muuttaa tietoja.

Sisältö on suojattava aukottomalla kirjausketjulla (Audit trail). Aukoton kirjausketju tekee mahdolliseksi osoittaa kerättyjen ja rekisteröityjen tietojen täsmällisyys, oikeellisuus ja täydellisyys. Kirjausketjun vastuulliset henkilöt pitää pystyä jäljittämään. Kirjausketjun pitää olla selkeä, ymmärrettävä ja käyttökelpoinen. Kirjausketjun pitää pystyä todentamaan kerättävien tietojen käsittelyyn liittyvät tapahtumat ja tallentamisajankohdat.

Teknisen järjestelmän väärinkäytöstä kertovien todisteiden on oltava käytettävissä kohtuullisen ajan. Näiden tietojen säilytysaika on sama kuin muidenkin taksimatkasta kerättävien tietojen säilytysaika. (Katso lisätietoja kohdasta 3.2.6).

Tallennetut tai lähetetyt tiedot, muu laite- järjestelmän ominaisuuksien kannalta tärkeät ohjelmistot ja muu laite- järjestelmän tärkeät parametrit on suojattava asianmukaisesti niiden tahattoman tai tahallisen turmeltumisen ehkäisemiseksi.

3.2.2 Tiedon siirtäminen kolmannelle osapuolelle

Muun laitteen tai järjestelmän sisältämät tiedot on oltava vaikeuksitta luettavissa ja ladattavissa sähköisesti koneluettavassa rakenteisessa muodossa.

Rakenteinen sisältö tulee olla joko XML tai JSON -formaattissa tai muussa vastavassa formaatissa. Tiedonsiirtorajapinnat (REST tai WSDL) tukevat yleensä JSON- tai XML-formaattia. Rakenteisena asiakirjana tietosisältö voidaan validoida ja siirtää tietojärjestelmien välillä.

Liikenteen palveluista annetun lain 15 a §:ssä säädetään, että tiedot tulee säilyttää kolmannen osapuolen hallinnoimassa tietokannassa, johon kerätyt tiedot siirtyvät automaattisesti. Tietokannan sisältö on suojattava aukottomalla kirjausketjulla (Audit trail). Tiedot on siirrettävä kolmannen osapuolen hallinnoimaan tietokantaan ilman aiheetonta viivytystä.

3.2.3 Raportointi- ja tiedonhakuominaisuudet

Taksimatkasta kerättyjen tietojen säilytykseen tarkoitettua tietokantaa ja tietomallia toteutettaessa ja ylläpidettäessä on ohjelmallisesti mahdollistettava taksimatkoista kerätyjä tietojen hakutoimet hakuehdoilla ja raportin tuottaminen sähköisessä ja luettavassa muodossa. Taksimatkasta kerätyistä ja säilytetyistä tiedoista tuotetun raportin tietosisältö tulee olla saman sisältöinen kuin taksimatkasta kerätyt tiedot, mutta selväkielisenä (katso lisätietoja kohdasta 3.2.4).

Taksimatkasta kerätyjä tietoja on voitava hakea tietokannasta seuraavilla hakuehdoilla:

- Taksiryttäjän Y-tunnus
- Luonnollisen henkilön henkilötunnus tai syntymäaika
- Ajoneuvon rekisteritunnus

3.2.4 Tietojen selväkielisyys ja tulostettavuus

Muun laitteen tai järjestelmän tiedot ovat osa taksirytyksen kirjanpitoaineistoa ja liikenteen palveluista annetun lain 15 a §:ssä ja tässä määräyksessä todetut tiedot on voitava tulostaa selväkielisessä muodossa. Koodiarvot on selitettävä selväkielisenä tulosteella.

Sähköisesti koneluettavassa rakenteellisessä muodossa kerätyt tiedot on tarvittaessa saatettava selväkieliseen kirjalliseen muotoon. Käytävissä tulee olla menetelmä, jolla tiedot tai hakuehdoilla valitut tapahtumat voidaan tarvittaessa saattaa tarkastettavaksi ja siirtää viipymättä toiselle koneelliselle tietovälineelle. Lisäksi kerätyt tiedot tulee olla tulostettavissa paperille selväkieliseen muotoon vastaavan sisältöisenä kuin tosite tai muu aineisto on sähköisessä muodossa.

3.2.5 Tiedon korjaaminen

Mikäli taksimatkaa koskevia tietoja on välttämätöntä korjata, on korjausmerkinnän yhteydestä käytävä ilmi alkuperäinen sekä korjattu tieto. Lisäksi korjausmerkinnöistä on käytävä ilmi tiedon korjaamisen ajankohta ja syy sekä korjauksen tehneen henkilön nimi.

3.2.6 Tietojen säilyttäminen

Tiedot on säilytettävä siten, että tietoja voidaan tarkastella selväkielisessä muodossa. Tietojen luettavuus selväkielisessä muodossa on toteutettava koko tietojen

säilyttämisaajan. Tämän määräyksen mukaisia taksimatkasta kerättäviä tietoja, mukaan lukien mahdolliset tietojen korjaamista koskevat merkinnät, on säilytettävä kuusi vuotta sen vuoden lopusta laskettuna, jona tilikausi on päättynyt.

3.2.7 Muut velvoitteet

Muussa laitteessa tai järjestelmässä vaaditaan reaaliaikainen kello, jotta taksimatkasta kerättyihin tietoihin muodostuu reaaliaikainen aikaleima.

Muu laite -järjestelmässä on oltava reaaliaikainen kello, joka kirjaa kohdassa 3.1.4 vaadittavan tietosisällön mukaisesti vuorokaudenajan ja päivämäärän. Kesä- ja talviaikaan siirtymisen on tapahduttava automaattisesti. Automaattisen tai manuaalisen korjauksen matkan aikana on oltava estetty.

Muu laite- järjestelmä on suojattava virransyötön katkeamisen osalta. Muu laite -järjestelmän on säilytettävä sille annetut arvot niiden lukemiseksi muu laite -järjestelmästä muuhun välineeseen yhden vuoden ajan tai kunnes tiedot on siirretty luotettavasti kolmannen osapuolen järjestelmään.

Kirsi Karlamaa
pääjohtaja

Kati Heikkinen
ylijohtaja